

PREDGOVOR

Pred nama je sedmi broj časopisa *Historijski pogledi*. Rezultat je to kontinuiranog i napornog rada Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla i saradnika Časopisa. Autori radova i Redakcija trudili su se da i ovaj broj Časopisa bude kvalitetan i sadržajan. A da je kvalitet Časopisa neosporan potvrđuje i činjenica da je on indeksiran u 37 naučnih i bibliografskih baza.

Sedmi broj časopisa *Historijski pogledi* sadrži rubrike *Članci*, *Prikazi* i *Izveštaji*. Osim toga, dati su i *Popis publikacija* štampanih u izdanju Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, te Upute autorima.

Rubrika *Članci* sadrži 17 radova, rubrika *Prikazi* četiri rada i rubrika *Izveštaji* jedan rad. U Časopisu su, dakle, objavljena 22 rada. Svi radovi su recenzirani i kategorizirani. Objavljeni radovi tretiraju važna pitanja iz moderne i savremene historije Bosne i Hercegovine i svjetske historije.

U rubrici *Članci* objavljeni su radovi koji tretiraju sljedeća istraživačka pitanja: *Prosvjetni život u Sarajevu Osmanskog doba: Dobrotvorno djelovanje građana u 18. i 19. stoljeću u korist mekteba* (prof. dr. Kerima Filan); *Gazi Husrev-beg u kontroverznom historiografskim perspektivama* (dr. sc. Ramiza Smajić); *Otpori stanovnika Bihorskog kadiluka Portinim reformama od donošenja Hatt-i Šerifa od Gülhane do reformi Omer Lutfi paše* (mr. sc. Sait Šabotić); *Džamije u Gornjem i Srednjem Polimlju podignute u vrijeme osmanske vlasti* (dr. sc. Nada Tomović); *Analiza prikaza globalja naselja Lupaci Preočica u Vitezu na katastarskim planovima starog i novog premjera* (prof. dr. Admir Mulahusić, prof. dr. Jusuf Topoljak, prof. dr. Nedim Tuno, doc. dr. Nehrudin Rebihić); *Neke osobenosti ekonomsko-socijalnog „razvoja“ Bosne i Hercegovine u monarhističkoj Jugoslaviji* (prof. dr. Senaid Hadžić); *Bošnjaci u podkarpatskom borbama protiv čehoslovačkih vojnika i u „Otrcanim gardama“* (mr. sc. Zoltán Robert Bolek); *Državna politika razdvajanja službenika Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini /1945-1963/* (prof. dr. Denis Bećirović); *Etnička struktura stanovništva Bosne i Hercegovine od 1948. do 1991. godine s posebnim akcentom na Bosansko Podrinje* (prof. dr. Sead Selimović); *Uzurpacija imovine vakufa džamije Azizije u Brezovom polju i džamije u Omerbegovači u srežu Brčko, nakon Drugog svjetskog rata* (prof. dr. Izet Šabotić); *Obnova i izgradnja vjerskih objekata na području općine Kalesija u periodu od 1964. do 1966. godine* (dr. sc. Šefko Sulejmanović); *Zašto je bugarska teza o makedonskom identitetu pogrešna?* (Salim Kadri Kerimi); *Raspad Jugoslavije i geopolitičke refleksije: Ruski pogledi na Bosni i Hercegovinu /1992-1995/* (dr. sc. Safet Bandžović); *Genocid nad Bošnjacima i demografske promjene na području Višegrada 1991-2013.* (dr. sc. Muamer Džananović, doc. dr. Ermin Kuka); *Stradanje i odbrana kotorvaroških Bošnjaka i Hrvata 1992. godine* (dr. sc. Amir Kliko); *(Bio)Političke strategije rasprave o „mješovitim brakovima“ u Ljiljanu 1994. godine* (dr. sc. Sabina

Veladžić); *Elitocid: Sistematsko ubijanje imama u Srebreniciji okolini od 1992. do 1995. godine* (dr. sc. Hikmet Karčić).

Autori su odabrali aktuelne i važne teme. Do rezultata istraživanja, koje su vrlo jasno prikazali, došli su koristeći historijske izvore različite provenijencije. Osim toga, autori su u svojim radovima donijeli više stotina fusnota i time omogućili provjerljivost što i jeste jedno od obilježja znanstvenog rada.

Rubrika *Prikazi* sadrži dva izdanja štampana 2020. i dva izdanja štampana 2021. godine. Autori „prikaza“ su: Elvir Selimović, dr. sc. Vladan Jovanović, dr. sc. Edin Veladžić i mr. Sead Bandžović.

U rubrici *Izvještaji*, mr. Jasmin Jajčević je napisao Izvještaj sa Naučne manifestacije/konferencije „Historijski pogledi 4“, čiji je organizator Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, a koja je održana u Tuzli, 19. i 20. novembra 2021. godine.

Časopis *Historijski pogledi* je i u ovome broju donio *Popis publikacija* štampanih u izdanju Centra za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, te *Upute autorima*.

Zahvaljujemo se svim autorima radova, saradnicima, kolegama, prijateljima i donatorima koji su zaslužni za štampanje sedmog broja *Historijskih pogleda*. Pozivamo kolege historičare, te naučnike i stručnjake iz srodnih nauka na saradnju, da svojim člancima iz moderne i savremene historije daju doprinos izlaženju narednih brojeva časopisa *Historijski pogledi*.

Glavni i odgovorni urednik

FOREWORD

In front of us is the seventh issue of the journal *Historical Views*. This is the result of continuous and hard work of the Center for Research of Modern and Contemporary History Tuzla and associates of the Journal. The authors of the papers and the Editorial Board tried to make this issue of the Journal meaningful and with quality contributions. The fact that the quality of the Journal is indisputable is confirmed by the fact that it is indexed in 37 scientific and bibliographic databases.

The seventh issue of the journal *Historical Views* contains the sections *Articles*, *Reviews* and *Reports*. In addition, a *list of publications* published by the Center for Research in Modern and Contemporary History of Tuzla and *Instructions to authors* were provided.

The *Articles* section contains 17 papers, the *Reviews* section includes four papers and the *Reports* section one paper. Therefore, 22 papers were published in the Journal. All papers were reviewed and categorized. Published papers address important issues in modern and contemporary history of Bosnia and Herzegovina and world history.

In the *Articles* section, papers that were published address several research issues: *Educational life in Sarajevo of the Ottoman era: Charity work of the citizens in the 18th and 19th century for the benefits of maktabs* (Kerima Filan); *Gazi Husrev-bey in controversial historiographical perspectives* (Ramiza Smajić); *Resistance of the residents of the Bihor kadiluk to reforms of the sublime Porte from the adoption of the Hatt-i Sheriff from Gülhana to the reform of Omer Lutfi paša* (Sait Šabotić); *Mosques in the Upper and Middle Polimlje built during the ottoman rule* (Nada Tomović); *Analysis of the representation of the cemetery of the settlement of Lupac and Preočica in Vitez on the cadastral plans of the old and new surveys* (Admir Mulahusić, Jusuf Topoljak, Nedim Tuno, Nehrudin Rebihić); *Some features of economic and social „development“ of Bosnia and Herzegovina in monarchist Yugoslavia* (Senaid Hadžić); *Bosnians in subcarpathian fights, against czechoslovakian soldiers and in the „Ragged guards“* (Zoltán Robert Bolek); *State policy of separation of officials of Islamic communities in Bosnia and Herzegovina /1945-1963/* (Denis Bećirović); *Ethnic structure of the population of Bosnia and Herzegovina from 1948 to 1991 with special accent to the Bosnian Podrinje* (Sead Selimović); *Usurpation of the property of the waqf of the Azizija mosque in Brezovo polje and the mosque in Omerbegovača in the district of Brčko, after the Second world war* (Izet Šabotić); *Renovation and construction of religious facilities on the territory of Kalesija municipality from 1964. to 1966* (Šefko Sulejmanović); *Why is the Bulgarian thesis on Macedonian identity wrong?* (Salim Kadri Kerimi); *The dissolution of Yugoslavia and geopolitical reflections: Russian views on Bosnia and Herzegovina /1992-1995/* (Safet Bandžović); *Genocide against Bosniacs and*

demographic changes in the area of Višegrad in 1991-2013. (Muamer Džananović, Ermin Kuka); *The Suffering and defense of Kotor Varoš Bosniaks and Croats in 1992* (Amir Kliko); *((Bio) Political strategies of the debate on „mixed marriages“ in Ljiljan in 1994* (Sabina Veladžić); *Elitocide: Systematic killing of imams in Srebrenica and surroundings 1992-1995* (Hikmet Karčić).

The authors have chosen current and important topics. The results of the research, which they presented very clearly, were obtained using historical sources of different provenance. In addition, the authors have brought hundreds of footnotes in their works, thus enabling verifiability, which is one of the features of scientific work.

The *Reviews* section contains two editions printed in 2020 and two editions printed in 2021. The authors of the „review“ are: Elvir Selimović, Vladan Jovanović, Edin Veladžić and Sead Bandžović.

In the section *Reports*, Jasmin Jajčević wrote the Report from the Scientific Manifestation / Conference „Historical Views 4“, organized by the Center for Research of Modern and Contemporary History Tuzla, which was held in Tuzla, on November 19 and 20, 2021.

In this issue, the Journal also published a *list of publications* published by the Center for Research in Modern and Contemporary History of Tuzla, as well as *Instructions for authors*.

We thank all the authors, contributors, colleagues, friends and donors who are credited with printing the seventh issue of *Historical Views*. We invite fellow historians, as well as scientists and experts from related sciences to cooperate, to contribute their articles from modern and contemporary history to the publication of the next issues of the journal *Historical Views*.

Editor-in-Chief